

ZADNJE VESTI

WASHINGTON, 9. aprila—Vodja spodnje zbornice Sam Rayburn je dejal po konferenci s predsednikom Trumanom, da se nahajamo v veliki nevarnosti, ker Rusija koncentrija svoje čete na mnogih krajih. Kje, ni povedal, toda Rayburn je že zadnjič povdaril, da zbira Rusija svoje čete ob mandžursko-korejski meji.

WASHINGTON, 9. aprila—Položaj MacArthurja, vrhovnega poveljnika na Koreji, in stališče vlade do njega, še ni jasno. Trdi se, da predsednik Truman ne bo javno podvzel kake korake zoper MacArthurja kot vojaškega poveljnika. Iz Tokija se poroča, da se je tajnik Pace razgovarjal z generalom MacArthurjem in da so se vršili razgovori v prirščnem tonu.

NEW YORK, 9. aprila—Erle Cooke, poveljnik Ameriške legacije, ki se je nahajal na potovanju okrog sveta, da preštudira položaj, je prekinil potovanje in se vrnil v Ameriko. Podpisal je MacArthurja in trdi, da je odgovoritev sovražnosti ali tretje vojne morda zelo blizu.

TOKIO, 9. aprila—Komunistični Kitajci so razstrelili severno nad 38. paralelo v okraju Chohan vodovodne naprave, mlačec, da bodajo s poplavi ustavili zavezniško ofenzivo. To ni vplivalo na zavezniške akcije na Koreji.

ALBANSKA USTAJA ZADUŠENA

BEOGRAD, 9. aprila—Upor v Albaniji, katerega je začelo kakih 3000 proti režimskim upornikov, se smatra praktično za zadušeno. O značaju upora ni točnega pregleda. Gotovo je, da vodijo niti v inozemstvo zlasti v Italijo, kakor tudi v Turčijo, Grčijo in Jugoslavijo. Slo je za strmoglavljenje sedanega režima, kateremu je hitro priskočila na pomoč Rusija z aviacijo in mostovom.

V Tirani je eksplodirala bomba v sovjetskem poslanstvu, kar naj bi značilo znak za splošno ustajo. Previden je bil tudi amer. predsednik Hoxha a se ne ve, dali je prišlo tudi do poskusa.

Pogreb
Pogreb pokojnega John Jevnikar je bil prestavljen iz 2. ure na 1.30 uro v sredo popoldne. Truplo bo položeno na mrtvaški odar ob 1. uri v pogrebni zavodu Joseph Zele in sinovi, 458 E. 152 St.

Rojstni dan
Prošli četrtek je poznani Louis Tomšič iz 881 E. 237 St. obhajal svoj rojstni dan. K temu dogodku mu družina in prijatelji iskreno čestitajo, želeč mu obilo letal.

Zopet doma
Mr. Joseph Ster (Whitey) se je povrnil iz bolnišnice na svoj dom na 854 E. 207 St., kjer se še vedno nahaja pod zdravniško oskrbo. Zahvaljuje se vsem prijateljem za obiske, kartice in cvetlice, ki jih je prejel. Prijatelji ga sedaj lahko obiščejo na domu.

V bolnišnici
Mrs. Sirc iz 14702 St. Clair Ave. se nahaja v St. Alexis bolnišnici, ne v St. Luke's bolnišnici, kakor je bilo prvotno poročeno. Prijateljce jo lahko obiščejo.

ŠPIJONI ŠKODLJIVCI NAS VSEH-- POROČILO SENATNEGA ODBORA

WASHINGTON, 9. aprila—Rusija je z izdajo atomskih skrivnosti potom znanih špijonov v Veliki Britaniji in v Ameriki, katerim na čelu stoji Klaus Fuchs, prihranila najmanj 18 mesecev, ki bi jih sicer potrošila pri raziskavanju, kako priti do velike H bombe—pravi poročilo senatne komisije za raziskavanje atomske energije.

Obsojeni angleški državljani in špijon Fuchs je eden najnevarnejših špijonov v človeški zgodovini. Rojen v Nemčiji, je pribežal v Anglijo, kjer je postal državljani, je bil član komisije za atomsko energijo, izdajal Rusom atomske tajnosti in preživlja sedaj 14-letno ječo, na katero je bil obsojen.

Nadalje gre za drugega člana angleške komisije za atomsko energijo, po rodu Italijana z imenom Bruno Pontecorvo, ki je kar se smatra sedaj za doznano, pobegnil v Sovjetsko zvezo. Dalje za kanadske obsodbe v špijonstvu v letu 1946 pod imenom doktor Allen Nunn May, in za Greenglassa, obsojen na 15 let v New Yorku, ki je med zadnjo svetovno vojno izdajal atomske tajnosti Sovjetom. Poročilo smatra Greenglassa za mnogo nevarnejšega od zakoncev Rosenberg, čeprav sta bila ta dva obsojena na smrt.

Če bi prišlo do vojne, je Rusija profitirala s tem izdajstvom najmanj 18 mesecev na času, ki bi ga sicer potrošila za atomsko raziskavanje, predno bi prišla do pozitivnega uspeha.

Izdajstvo Fuchsa je spravilo v nevarnost življenja ljudi in premoženja, daleko nad stanjem, ki ga je povzročil kak špijon kdajkoli bodisi v zgodovini Amerike ali drugih držav.

Dasi je škoda zelo velika in resna, vendar s tem ameriški obrambeni sistem ni v jedru prizadet.

TRUPLA NA POTI V DOMOVINO

KOKURA, Japonska, 8. aprila—Na ladjo Ocala Victory je bilo nalazeno 125 trupel ubitih ameriških vojakov na Koreji, da se prepeljejo v Ameriko k poslednjemu počitku. To je četrti prevoz ameriških žrtev iz Koreje v domovino in se bodo ti prevozi po izjavi generala MacArthurja nadaljevali nepretrgoma, dokler ne bo zadnji ameriški dosegljiv mrtev vojak prepeljan v domovino.

Ameriški farmarji upadajo

WASHINGTON, 9. aprila—Državni statistični urad izkazuje, da je ameriško farmarstvo v zadnjih letih v močnem upadu, zračunano v procentih gre za 8%.

Gre za neke splošne znake, ki pojasnjujejo odhod ta upadec. Predvsem se je opazila tendenca, da se male farme združujejo v velike; da zakupniki bežijo iz kmetij; da je mnogo takih, ki jim ni več za kmetijsko produkcijo, nego je zanje privlačnejše življenje v mestih in zaslužek v industrijskih podjetjih.

To stanje vpliva logično tudi na produkcijo živil.

Gospodinjki odsek AJC

V četrtek zvečer ob 7.30 uri se vrši seja Gospodinjkega oddelka AJC na Recher Ave. Članice so prijazno vabljeni, da se gotovo udeležijo. Nadzorni odbor je prošel, da pride malo prej.

ŽENSKES V ANGLIJI PROTI ŽIVILSKIM ODMERKOM

LONDON, 9. aprila—Štiri angleške gospodinjice so se odločile, da bodo na svoj način dokazale vladi, da z racijoniranjem živil ne gre več naprej.

Zbrale so se pred parlamentom, zažgale živilske nakaznice in svoje osebne izkaznice.

Štiri drzne žene, ki vodijo "Zvezo britanskih gospodinj" upajo, da bo imel ta praktičen korak največji vpliv na žene v Veliki Britaniji in da bodo sledile posnemovalke.

Če bodo žene uničile živilske nakaznice, bo doživel celotni mehanizem racijoniranja polom.

Zopet doma

Mrs. Antonia Kaušek se je vrnila iz bolnišnice na svoj dom na Glenfield Ave. Zahvaljuje se prijateljicam za kartice in cvetlice, ki jih je prejela za časa bivanja v bolnišnici. Sedaj se še vedno nahaja pod zdravniško oskrbo in prijateljice jo lahko obiščejo na domu.

KAM Z GENERALOM MACARTHURJEM?

WASHINGTON, 9. aprila—Izjave generala MacArthurja o vzhodno azijskih političnih in vojaških ciljih značijo še vedno težišče vseh važno političnih odločb v prestolici. Karkoli bi ukrenil predsednik Truman zoper generala MacArthurja, ki si prisvaja tudi politične odločitve, bi imelo mednarodno odmev in pomen in bi se izrazilo v propagandne svrhe ter bi vplivalo nedvojbeno tudi na vojaško moralno zavezniškega vojaštva.

Smatra se, da se predsednik Truman ne bo preneglil v svoji odločitvi če bo do kake take odločitve sploh prišlo. Govori se, da bi bilo možno zoper generala MacArthurja kako disciplinsko postopanje.

Posamezni senatorji so mnenja, da je državna vlada preslabab, da bi mogla podminirati pozicijo generala MacArthurja.

Otvoritev druge fronte na Kitajskem, ki bi jo sestavljalo moštvo generala Čiang Kajšeka bi izvajala. neposredni pritisk na Kitajce na Koreji, kjer se bojujejo Amerikanci.

Toda otvoritev te druge fronte bi imela za posledico splošen vojni spopad, katerega konca ni predvideti in končno gre za to, da naj pade definitivna odločitev med obema taboroma na evropskih bojiščih.

Odposlanstvo k MacArthurju?

Senator Ferguson je sprožil predlog, da se pošlje k generalu MacArthurju posebno odposlanstvo, ki naj se z njim posvetoje predno bi padla kaka merodajna odločitev. MacArthur je tudi vrhovni komandant vseh zavezniških sil na Koreji in imajo posamezne članice zveze narodov svoj glas v tem delikatnem vprašanju. Trdi se, da bo Velika Britanija posegla vmes z zahtevo, da se omejijo prav na formalen način pravice generala MacArthurja.

MacArthur ima zaslombo

General Claire I. Chenault, bivši ameriški poveljnik zračnih sil na Kitajskem, se je postavil popolnoma na stran MacArthurja in izrazil svoje ogorčenje nad zadržanjem vlade v Washingtonu. General se nahaja na Formozu pri generalu Čiang Kajšeku. General je brez obotavljanja izjavil, da je prepričan, da se mora dati generalu MacArthurju popolna svoboda kako naj izsili važno vojaško odločitev v Aziji.

Ko naj se določi končna smer vzhodno-azijske politike na splošno, v okviru katere naj se vršijo tudi vojaške akcije, morajo imeti zavezniške vlade pred očmi tudi stališča azijskih narodov in držav ter računati s vplivi.

vom, ki bi ga napravila nanje kakršnakoli važna odločitev.

Tajnik obrambnega oddelka Frank Pace je bil odposlan iz Washingtona in je že došel v Tokio. Trdi se, da ga je poslal predsednik Truman s posebnim poročilom generalu MacArthurju, da je odločen prisiliti generala, da ne daje mednarodno važnih političnih izjav.

ANGLIJA JE OGORČENA

LONDON, 9. aprila—General MacArthur ni bil nikoli posebnim priljubljen v Britaniji in je še manj sedaj. General lahko zaplete Združene narode v dolgotrajno vojno na Daljnem vzhodu, toda svetovni mir ni toliko ogrožen v Aziji kot v Evropi. To bi bilo na splošno javno mnenje v Veliki Britaniji.

Iz vladnih krogov se doznava, da je britanska vlada podvzela formalne korake pri washingtonski vladi. Velika Britanija je odločno proti temu, da bi se sovravnosti iz Koreje prenesle tudi na celinsko Kitajsko.

Zastopniki vlade so v svojih izjavah previdni. Mi ne moremo nadzorovati MacArthurja, ker ga tudi ne plačamo, tako se izjavlja. Povdarja se, da bi morala ameriška vlada dokončno dati na znanje generalu, da je njegovo vodstvo le vojaškega in ne političnega značaja. Kako je mogoče, da se dopusti vojaškemu voditelju, da določa politične cilje, za kar je poklicana samo civilna vlada? Vojaške naloge vojaštvu, politične naloge odgovornim vladam, to je splošna britanska zahteva.

Tudi so padle zahteve naj se general MacArthur odpusti, če se že ne more ukrotiti disciplinskim potom.

ŠTIRJE UTOPLJENCI V AVTOMOBILU

DAYTON, O., 9. aprila—Avtomobil, v katerem so bile štiri osebe, dva moška in dve ženski, je zdrknil s ceste po strmem bočju v Mad River. Vsi štirje potniki so se utopili. Zanimivo pri tem je, da policija ni mogla ugotoviti identitete ponesrečenec. Edina ugotovitev voza je bila v označbi, da gre za model 1940 Chevrolet.

Iz bolnišnice

Mrs. Albina K. Hoernig, hčerka Mr. in Mrs. John Gabrenja iz Euclida, se je vrnila iz bolnišnice na dom staršev, 22100 Ivan Ave., kjer se še vedno nahaja pod zdravniško oskrbo. Zahvaljuje se za obiske v bolnišnici, voščilne kartice in cvetlice, katere je prejela. Prijateljce jo lahko obiščejo na domu staršev.

Generali še vedno dajejo izjave; za in proti generalu MacArthurju

22 MRTVIH V VELIKI LETALSKI NESREČI

SANTA BARBARA, Cal., 8. aprila—Potniško letalo, ki je prevažalo 22 oseb, se je razbilo na vrhovih gorovja Santa Ynez in ni nesreče preživel niti nihče od posadke ali od potnikov. Ostanke trupel ležijo raztreseni okrog ostankov razbitega letala ter bo celo teška identifikacija trupel.

Položaj v Rusiji

Doktor Pierre Van Paassen, znani ameriški pisatelj, je govoril v clevelandski Sinagogi o položaju v Rusiji.

Rusija želi nadaljevati s sedanjim stanjem svetovne napeitosti in zmed. Tako bi lahko diktila tudi ameriško zunanjo politiko. Na Koreji ima namen, da oslabi ameriško moč in da prepreči, da bi Amerika oborožila zapadne Evrope. O svojem obisku v Sovjetski zvezi preteklega leta je Paassen dejal, da si zunanji svet ne more predstavljati, kako je trpela Rusija v zadnji vojni. Ozemlje približno osmina Amerike je bilo popolnoma opustošeno, 22 milijonov hiš porušenih, 62,000 tovarn bombardiranih in 25 milijonov Rusov pobitih. Rusija je trpela leta 1946 lakoto in je v naslednjih dveh letih beležiti velik zastoj v industrijskem razvoju.

Taka država si ne želi vojne in bi bila svetovna vojna za Rusija samomor. Rusija sama predvideva dobo 25 let, da se obnovi in hiti za Ameriko.

Za odpravo kontrole cen-mezd

WASHINGTON, 9. aprila—Agrarno gospodarski urad predvideva, da se bo v prihodnjih dveh ali treh mesecih oslabilo nakupovanje, kar bo vplivalo tudi na cene. Če se reče, da bo ta položaj trajal dva ali tri mesece, razdobje ni pretirano. Nadalje bo vplivala na cene politika vlade in trošenje denarja za obrambene namene.

Vključ temu, da gre proizvodnja večinoma na račun državne obrambe, pa je standard civilnega življenja še vedno na višini. Produkcija avtomobilov in televizijskih aparatov n. pr. je bila v zadnjih mesecih višja kakor v prvi polovici leta 1950.

Kontrola naj se kar ukine?

Senator Aiken pa je mnenja, da bi morala vlada takoj ukiniti svojo kontrolo nad cenami in mezdami.

Cene bi bile najmanj za 10% nižje, če bi se ne bila postavila kontrola in ni bilo opaziti nobenega zboljšanja, kakor se je to predvidevalo, ko se je toliko govorilo o kontroli cen.

Kar se pa tiče kontrole mezd pa je delavstvo dalo vedeti jasno, da je ne bo sprejelo.

OBISOJEN NA SMRTI RADI ATENTATA NA TRUMANA

WASHINGTON, 7. aprila—Portorikanec Oscar Collazo, ki je 1. novembra lani v poizkušenem atentatu na predsednika Trumana ubil enega izmed stražnikov pred vhomom v Belo hišo, je bil danes obsojen na smrt v električnem stolu.

Po izreku obsodbe je Collazo zaklical: "Kar sem storil, sem storil za svobodo Portorike."

ALI IMA VLADA DOVOLJ MOČI, DA UKLONI GENERALE-POLITIKE?

TOKIO, 9. aprila—"V komunistični odločitvi, da nas komunisti popolnoma uničijo, ni ničesar prehodnjega, ničesar začasnega. Gre za borbo na življenje in smrt. Komunisti niso spremenili svojih ciljev. Oni lahko spreminjajo taktiko, razpolago s časom, strategijo, toda ciljev nikdar"—je dejal general Ridgway na tiskovni konferenci.

General Ridgway je kot poveljnik osme ameriške armade na Koreji potrdil, da ima njegov zbor inicijativo v rokah in da jo bo obdržal s stalnim pritiskanjem na kitajsko komuniste.

Če bi sovražnik izbral svojo nadstevilčnost in bi se ne oziral na še tako visoke žrtve v svojih vrstah, ki bi jih brezobzirno pogljal v boj, bi mu morda uspelo, da kje prodre. Toda general radi tega ne bi bil zaskrbljen in je prepričan s svojim moštvom vred, da bi bil sovražnik v slučaju vdora uničen.

General se je obrnil na tiskovne poročevalce s prošnjo, da naj poučijo ljudi doma, da če se bo izvršila izmenjava čet na Koreji, to dejstvo še ne pomeni konca oboroženega spora.

Ameriška osma armada vodi

General je ponovno podčrtal, da je vojna inicijativa v rokah njegovega moštva prav od početka januarske ofenzive razen sovražnikovega protinapada izvršenega v februarju. S tem je ameriška osma armada zmla nasprotnikovo vojaško moč, ko se je poskušal uveljaviti v ofenzivi.

General je našteval izgube sovražnika in je predvideval možnost komunističnega napada. V tem slučaju ni njegov namen, da bi se umaknil v defenzivo razen začasno. General je namignil, da komunisti niso zavzeli nikoli kakega definitivnega defenzivnega stališča. Tudi zadnji umiki ne pomenijo nič drugega kakor da se umaknejo iz območja zavezniškega topništva, da se pregrupirajo, ojačajo in so tako pripravljeni za nove napade.

Delavci zastopani pri mobilizaciji

WASHINGTON, 18. aprila—Predsednik Truman je sestavil komisijo kot posvetovalni organ mobilizacijskemu šefu Charles Wilsonu. Komisija ima 16 članov, kateri na čelu bo ostal Wilson, a njegova kompetenca bo precej okrnjena.

Zastopniki delavskih unijs so stopili v to komisijo ter bodo imeli direktne zveze s Trumanom.

Od strani delavskih unijs so vstopili v to komisijo za AFL njen predsednik William Green ter George Meany. Za CIO Philip Murray ter Walter Reuther.

V komisiji so nadalje zastopniki poljedelske stroke, industrije in javnosti.

VINCENT AURIOL NAZAJ V PARIZ

NEW YORK, 8. aprila—Jutri v ponedeljek 9. aprila odpotuje nazaj v Francijo predsednik francoske republike Vincent Auriol.

Vincent Auriol je bil te dni na obisku v Kanadi, kjer je doživel povsod prijateljski in svečan sprejem. Ustavil se je tudi v mestu Toronto.

Koreja v tipanju- kje je sovražnik?

TOKIO, 9. aprila—Vojne operacije zavezniške ofenzive so še vedno osredotočene na osrednji sektor in na topniško obstreljevanje sovražnikovih postojank. Teško ameriško topništvo tolče iz srednjega sektorja iznad 38. paralele po centrih, kamor se je umaknil kitajski vojak, da bi ga ne dosegel topniški ogenj.

Poročila glavnega stana generala MacArthurja navajajo, da se komunisti zbirajo in pripravljajo na protinapad, da se pa počasno umikajo, ne da bi bile pri tem tangirane glavne sile. Posamezni komunistični oddelki so v napadu, a zopet na umiku, so v obrambi in se vdajajo, vendar do pomembnejših dogodkov v zadnjih vojaških operacijah ni prišlo.

Tudi zavezniško letalstvo vrši izvidniške polete na vsej dolžni frontne linije. Dočim je vzhodna obala proti notranosti Koreje prostesja, je srednja frontna linija v zvezi z zapadno ne samo močnejše branjena, nego je tam središče zbiranja, grupiranja, dovažanja vojaških čet in materijala.

Kitajski radio grozi, da bo sovražnik, to so zavezniški, drago plačal korejska krvoprelitja. Radio istočasno obdoljuje zavezniško letalstvo, da je kršilo obmejne predpise in bombardiralo kraje na mandžurijski strani ter zatrjuje, da ta kruta dejanja ne bodo rešila ameriških napadalcev na Koreji pred njihovim končnim polomom.

Ko se navajajo žrtve na nasprotni strani v borbah enega dneva kakih 1,300 ranjenih in ubitih, se navaja, da je bilo le 72 vojni ujetnikov, kar bi značilo, da je parola med komunisti, da se ne smejo za nobeno ceno predati, na drugi strani pa je značilno število žrtev, kar kaže, da je tehnična premoč še vedno na strani zavezniškov.

Poškodbe pri delu

Mr. John Vitez iz Bridgeporta, O., ki je aktiven na tamkajšnjem društvenem polju, se je 20. marca ponesrečil pri delu v rovu. Zdjaj se nahaja v bolnišnici v Martins Ferry, O., kjer bo brzkone moral ostati dalj časa. Naslov njegovega stanovanja, ki je bil RD 1, Box 49, je sedaj spremenjen na 5 Center St., Bridgeport, O. Zelimu mu, da bi se lahko kmalu zdrav vrnil iz bolnišnice.

Poroka

V soboto, 14. aprila se bosta poročila Miss Alice Kuret, edina hčerka Mr. in Mrs. Andrej Kuret iz 19016 Arrowhead Ave., in Mr. Ciril Mohar, sin Mr. in Mrs. Anton Mohar iz Belmont, N. Y. Poroka bo ob 9.30 uri zjutraj v cerkvi Marije Vnebovzete na Holmes Ave. Mlademu paru čestitamo in mu želimo vse najboljše v zakonskem življenju!

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
8231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
Henderson 1-5311 — Henderson 1-5312
Issued Every Dry Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)
By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town:
(Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):
For One Year—(Za eno leto) \$8.50
For Six Months—(Za šest mesecev) 5.00
For Three Months—(Za tri mesece) 3.00

For Canada, Europe and Other Foreign Countries:
(Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):
For One Year—(Za eno leto) \$10.00
For Six Months—(Za šest mesecev) 6.00
For Three Months—(Za tri mesece) 3.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

L. Č.

TRST IN SLOVENC

II.

Stvarnost nam narekuje, da ugotovimo, da sestavlja tržaško prebivalstvo gros, ki je različnega, pretežno italijanskega pokolenja. Poleg slovenskega in hrvaškega življa, vsaj v prejšnjih rodovih, je izredno močno zastopano židovski element. Ko to povdarjamo, imamo tudi pred očmi, da je bilo židovstvo v Italiji razmeroma slabo zastopano in je prišel en Žid na tisoč Italijanov, ko je bilo v celi Italiji kakih 45.000 Židov. Toda tudi glede teh Židov velja na čemer se bridko pritožuje v svoji avtobiografiji sedanji predsednik židovske države Izrael Weizman, da so se čutili bolj kot Italijani kakor kot Židje. Ta trditev je stvarnost. Ko je Hitler zahteval od Mussolinija po nemškem vzgledu tudi progon italijanskih Židov, Mussolini od kraja ni vedel, kam s to njegovo zahtevo; končno je Hitlerju ugodil in poslal nekaj vidnih Židov v koncentracijska taborišča. Iz osebnih stikov s temi preganjanci mi je znano, da so se čutili absolutne Italijane, celo pristaše fašizma, in si niso znali razlagati, zakaj pravzaprav trpijo. Dosledno isto velja glede tržaških Židov, ki so bili predvsem trgovci.

Praktično je pri rešitvi tržaškega vprašanja, kakor tudi pri gledanju na to vprašanje, morda najbolje zadel v jedro tisti—pri čemur ni mišljen eden po številu, nego cela generacija—ki je dejal na vprašanje kaj je, da je Avstrijec in da so bili najlepši časi njegovega življenja za časa cesarja Franca Jožefa. Jedro je nedvojbeno v tem. Ni pri tem mišljena Avstrija ali monarhija ali Franc Jožef kot cesar, nego mišljeno je dejstvo, da se je Trst razvil za ozemlje, katerega je preskrboval s pomorsko trgovino, in ki je poleg svojega 50-milijonskega prebivalstva, kakor jih je imela bivša avstroogrška monarhija, imelo še črpalko in tipalke izven državnih meja proti bližnjemu vzhodu in proti bližnjemu zapadu preko Bavarske. Trst je odlična luka z vsemi modernimi pristaniškimi napravami, določeni za velik promet. Trst je odlično trgovsko mesto z mednarodnimi zvezami. Pri izvozu in uvozu kave je bil na drugem mestu za nizozemsko luko Amsterdamom. Slovenski pesnik Prešeren poje v svojih poezijah, "da so bogate Tržačanke," avstrijska statistika pa navaja, da je bilo življenje v tej monarhiji najcenejše in najudovnejše ravno v Trstu. Kako tudi ne? Vprašanje zaposlitve ni obstajalo. Delavci v pristanišču, že veseli po svoji naravi in klimatičnih razmerah, so delali nekaj dni v tednu, pa so iskali druge, da gredo na mesto njih, ker so imeli za tekoči teden zadosti. Skrbi za bodočnost ni bilo. Če je bil kdo varčen med njimi, je pozval svojo ženo naj gre v pristanišče in pobere raztreseno kavo, ki jo je v par urah nabrala morda za leto domače potrebe. Če izpolnjuje Trst svojo popolno kapaciteto in vlogo, katero mu je določila zgodovina in razvoj, mora imeti za seboj ogromno zaledje, v primeri s katerim se taka združena Slovenija ni nič drugega kakor tranzit, potem je Trst mednarodna. Tržačanu gre za posle, tržaškemu delovnemu človeku gre za lahek zaslužek.

Nedvojbeno ima Trst tudi nekaj, kar ima vsako evropsko narodno mešano ozemlje, t. j. gospodski položaj večinskega in uporniški značaj manjšinskega naroda, ki je v večni borbi z večinskim. Toda če se povdarja naseljevanje italijanskega elementa v Trst iz južnih krajev Italije, se ne sme pretiravati, ker okrepitev italijanstva v Trstu s prihodom novih Italijanov iz katerihkoli krajev Italije ni bila toliko narodnostnega kolikor socialno-gospodarskega značaja. Po nastanku Jugoslavije n. pr. se je tudi slovenski življenjski iz Slovenije razpršil po celotni državi in ideji za kruhom in za zaslužkom med Hrvati in med Srbi brez kake nacionalne primesi. Imeti moramo pred očmi, da je Italija preoblikovana in da je premnogo Italijanov, ki romajo s popotno palico izključno za iskanjem zemeljske sreče in je tako prišlo mnogo podjetnih Sicilijancev tudi v Trst. Borba za kruh se ne sme podcenjevati pri Italijanih.

Če vzamemo še v poštev, da je Italija po svojem večinskem sestavu, tradicijah, strankah, vladi in politiki vezana na Zapad, je razumljiva ponovna izjava zaveznikov, da hočejo prenehati s tem negotovim stanjem tržaškega ozemlja in dati Trst nazaj enostavno Italiji, računajoč, da ako pride do eventualnega novega svetovnega spopada, bi

UREDNIKOVA POŠTA

"JADRAN" VABI NA OPERETO "ZAČARANI ZVONOVI"

Cleveland, Ohio—Pomladanski čas je tu. Vse se obnovi. Drevesa in trava se zeleni. Po dolgem zimskem času, ptički spet pojo. Tu, v Clevelandu, pevski zbori pripravljajo programe lepih pesmi in melodij, ki bodo dale veselje in užitek stoterim ljudem.

Za mesec april bo vsako nedeljo dana prilika, da slišite slovensko petje. Na 8. aprila je "Glasbena Matica" podala koncertni program v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.

V nedeljo, 22. aprila pevski zbor "Adria" priredi koncert v American-Jugoslav centru na Recher Ave. v Euclidu, Ohio. "Adria" je mlad pevski zbor, večina pevcev in pevk je tu rojena mladina slovenskih staršev. Obiščite jih in dajte jim vso vašo moralno podporo. Moški pevski zbor "Slovan" bo sodeloval na tem programu.

V nedeljo, 29. aprila pa dobro poznani zbor "Zarja" priredi koncertni program v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. Tudi na tem koncertu bo sodeloval pevski zbor "Slovan."

Dne 15. aprila sem nalašč izpustil do konca tega dopisa, ker

ta dan je rezerviran za pevski zbor "Jadran," ki bo podal opereto "Začarani zvonovi" v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd. Pričetek bo točno ob 4. uri popoldne.

Po programu se bo servirala večerja v spodnji dvorani. Za kuho bo poskrbela Mrs. Johana Perko s svojimi pomočnicami. Dve dobri orkestri bosti servirali polke in valčke. V spodnji dvorani igrajo Kristoff bratje, ki bodo pričeli igrati takoj po opereti. Ob 8. uri prične igrati John Vadalov orkester v auditoriju.

To bo prvič, da bo opereta "Začarani zvonovi," podana v slovenskem jeziku. Spisal jo je Francoz Robert Planquette. Prevedla sta jo v angleščino "The Chimes of Normandy," W. O. Robinson in J. S. Cornwall. Iz angleščine v slovenščino pa Mrs. Mary Ivanush in Mr. Marion Urbančič.

Opereta vsebuje lepe melodije za soloiste in mešan zbor. Priidite in veselite se med vašimi prijatelji in znanci pevskega "Jadran" v nedeljo, 15. aprila 1951 v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd., Collinwood.

Za pevski zbor "Jadran:"
Louis Smrdel.

Vabilo na plesno zabavo

Cleveland, Ohio—Zopet se bliža čas plesne veselice društva Vodnikov v enes, št. 147 SNPJ. Vršila se bo namreč v soboto, 14. aprila t. l. v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave., kjer ima naše aktivno društvo svoj stan, odkar obstoja ta narodni hram. Pričetek zabave bo ob 7.30 uri zvečer. Vstopnina je samo 75 centov, a članstvo bo pa imelo prost vstop.

Odbor vljudno prosi in vabi celokupno članstvo društva, da se v polnem številu udeleži te veselice. Izvzeti so samo bolniki. Pridite, bratje in sestre! Ali ni lepo in častno, da se snide mo enkrat v letu vsi člani in članice, da se zabavamo v veselje in pošteno ter korajžni družbi? Tako vsaj malo pozabimo na vsakovrstne neprijetnosti, ki jih je po tem zmešanem svetu vse polno.

Ker sem podpisani ravno pri tem, naj omenim, da naše društvo veliko pomaga in izda za dobrodelne namene vse vrste, tako da smo izdali iz naše blagajne samo v zadnjih treh ali štirih mesecih nad \$300 (menda se ne bom dosti zmotil), in sicer za pomožno živežno akcijo našemu narodu v Sloveniji; za podružnico št. 39 Sansa, za naše izletniške prostore SNPJ in končno za različne vstopnice za obletnice, itd. naših podpornih, pevskih in dramskih društev in zborov. Samo na zadnji seji, 1. aprila, smo dobili štiri prošnje za nakup raznih vstopnic. Sklenjeno je bilo, da vzamemo skoro vse poslano vstopnice, kar je zneslo okrog \$32.50. To je bilo samo na eni seji in samo za vstopnice. Iz tega se razvidi, da ima društvo veliko izrednih stroškov in od neke mora priti denar v blagajno.

bila Italija v antisovjetskem bloku in ni pričakovati, da bi ji Zapad za njeno sodelovanje za nagrado odvzel Trst in ga dal kak drugi državni formaciji. S tega političnega vidika, kakor tudi z večinskega italijanskega značaja Trsta je končno razumljivo, da podpirajo zavezniki obstoječe stanje v Trstu, ki je pretežno in bistveno italijanskega značaja in ki v praksi uveljavlja zakonodajo, kakor jo je razglasil rekli bi kot prvo ustavo maršal Aleksander, t. j. italijansko pred fašistično zakonodajo.

Gornje ugotovitve pa naj ne begajo nikogar pri misli, da bi v borbi za narodni obstanek vreči puško v koruzo. Na politiko je treba gledati vedno stvarno, ker so razočaranja zgolj propagande politike žalibog slej ko prej pregranka in predrag plačana.

Torej, pridite vsi člani in članice na veselico, 14. aprila v Slovenski narodni dom na St. Clair Ave. Iskreno pa so vabljeni na udeležbo tudi vsi glavni odborniki SNPJ v Clevelandu.

S pozdravom,
Anton Jankovich, predsednik.

Z bolniške postelje

Martins Ferry, Ohio—To kratko pisemce pišem z bolniške postelje v Martins Ferry, Ohio. Namreč dne 20. marca me je pobilo v premogovniku, in mi je počena kost v hrbtenici na treh krajih. Kakor hitro bodo bolečine ponehale v prsih, me bodo položili v mavec od ramen do sedala. Tako izgleda, da bom tukaj v postelji še par mesecev. Samo ta postelja je bolj trda, ker ležim na deskah.

Naj končam, ker težko pišem. O priliki se še oglasim.
John Vitez.

INDIJANCI SO POZNALI PETROLEJ—PRED 100 LETI

Iz Vera Cruza poročajo, da so mehiški geologi proučili 400 let staro indijansko izročilo vasi Actopan bogata petrolejska nahajališča. Po indijanski tradiciji so si Indijanci leta 1519 v bojih s španskimi osvajačevalcem Cortezom ponoči svetili s plamenicami, ki so jih prej prepoznali s petrolejem. Geologi so z najnovejšimi raziskovalnimi metodami preiskali vso okolico in so zares našli petrolej. Sedaj bodo zgradili cesto za prevoz črpalnih naprav, nakar bodo takoj pričeli s črpanjem petroleja.

(Ponatis iz "Ljudske pravice")
V "Enakopravnosti" dobite vedno sveže dnevne novice o dogodkih po svetu in doma.

MLAKAR—slovenski pisatelj v Ameriki

"Slovenski poročevalec" je priobčil sledeči članek o ameriško-slovenskem pisatelju Frank Mlakarju:

Med številnimi slovenskimi izseljenci so le redki zasloveli s pisanjem. Temu se ni treba čuditi, kajti izseljenec ali priseljensec le težko postane pisatelj. Za pisanje v materinem jeziku mu manjka živega stika z govornico in pisano besedo v domovini, medtem ko si jezik v novi deželi le težka prisvoji toliko, da bi lahko pisal v njem. Primeri, kakršni je Poljak Korzeniowski, ki je svetovno znan kot angleški pisatelj s imenom Joseph Conrad, so pač velike izjeme, kakršne Slovenci za zdaj še ne štejejo nobene. Zato smo toliko bolj veseli, kadar vendarle izvenmo o kakem svojem rojaku, ki se uveljavlja kot pisatelj v svoji novi domovini.

Julija lanskega leta je zbudil po ameriških časopisih in dnevniki živahno pozornost roman z naslovom "He, the Father" (On, oče). Harper and Brothers Publishing, New York, 1950. Pisec knjige je slovenski rojak Frank Mlakar. Ker so nam zdaj znani njegovi življenjski podatki, lahko seznanimo z njimi slovenske bralce. Mlakarjevi starši so prišli v Ameriko leta 1907. Oče Franc Mlakar je bil rojen na Blokah, mati Katarina Perušek pa v Sodražici. Zanimivo je, da je bil pisatelj ujec tudi pri nas znani slikar H. G. Perušek.

Frank Mlakar je bil rojen v Clevelandu maja 1913. Živel je v tako popolnoma slovenskem okolju, da do šole sploh ni govoril drugega jezika kot slovenskega. Ko mu je bilo devet let, ga je mati odpeljala za mesec dni na počitnice v Sodražico. Kakor pravi pisatelj sam v pisemu Tonetu Seličkarju, se še zdaj spominja mnogih reči, ki jih je tedaj videl, in obraz babice mu je še zmerom živo pred očmi.

Mlakarjev oče je bil strojnik v veliki tovarni žice. Leta 1938 je umrl in ker so bila tedaj leta krize, je moral tudi sin v tovarno, čeprav je z izvrstnim uspehom končal visoko šolo. Nato je menjal še vrsto drugih poklicev (to je v Ameriki vsakdanja reč) in naposled postal pomočnik in tajnik pisatelja Louisa Adamiča. Pomagal mu je tudi pri izdajanju lista Common Ground. Leta 1942 je šel v vojsko in se vrnil šele leta 1946.

Velik del romana je napisal v Avstraliji, kjer je prebil leto dni na obisku pri sorodnikih svoje žene. Pred tem je objavil le nekaj krajših novel, izmed katerih je ena že našla pot v Harperjevo antologijo najboljših novel. Zdaj piše svoj drugi roman.

Toliko o pisatelju. Roman, ki bi mu slovenski lepše rekli kratko Oče, se godi izključno med Slovenci v domovini in v Ameriki. Zgodba je v kratkem naslednja: Iz revne slovenske vasice z imenom Gobelje sta se izselila v Ameriko Osip (pač Josip) in Lenka Prinčević, da bi ušla revščini domačega kraja, kjer sta dolgo nočje predati zemlje mladim. Lenka je bila neugnana divje dekle, ki je snovala vedno nove norosti in burke. Izselitev v Ameriko je bila njena misel in pregovorila je tudi Osipa, ki je bil zaljubljen vanjo, naj odide z njo.

Ker za pot ni imel denarja, ga je s silo vzel svojemu staremu varčnemu očetu in ga pri tem ranil. To nasilje se je za zmerom vrnilo v Osipovo dušo, zaviralo ga je pri vsem njegovem poznejšem delu in naposled povzročilo tudi njegovo smrt.

V Ameriki se naselila med Slovenci v majhnem naselju Chicken Village in Osip dobi delo v tovarni žice. Vendar deluje Amerika na zakonca prav različno. Osipu je tuja in kar za zadovoljen je v neznanem Chick-

en Village, kjer pravzaprav ni nobenega stika z resničnim ameriškim življenjem, saj lahko živi med samimi Slovenci. Lenka pa si želi širine, velikega mesta, življenja, zato jo je strah, da bi zmerom ostala v tem malem gnezdu.

Ko Osip proti njeni volji kupi v Chicken Village hišo, mu Lenka pobegne in Osip izgubi vsako sled za njo. Najde jo šele čez mesece, ko je v čikaški bolnišnici rodila sina in so se bali za njeno življenje. Ta smrtna nevarnost prinese spravo med zakonca in Lenka se z otrokom vrne k možu.

Leta minevajo. V Prinčevićevi rodbini še vedno ni soglasja. Mati in sin Rudi sta navezana drug na drugega, mati se ob sinu uči ameriškega jezika in običajev. Osip se jima ne zna in ne more približati, med njimi je nekaj jez. Pozabljenja išče v domačem delu, kopati si začne kruh, kjer lahko prebije vsak dan ure in ure. Nato se zaplete celo v tihotapljenje alkohola (to je v dobi ameriške prohibicije) in spravi Lenko namesto sebe v zapor, ko ga je ravno nameravala zapustiti skupaj s sinom Rudim. Toda ločitev je bila s tem odložena, Lenka in Rudi oddideta po Lenkini vrnitvi iz zapora.

V tretjem delu romana se Osip vrne v rodno Gobelje. Na poti v domovino se mu zgodi nekaj čudnega: ohromi, noge ga ne držijo več. Zato ga morajo v domači kraj pripeljati v nekakšni kočari. Pustijo ga na vročem soncu in šele zvečer ga njegovi bratje prenesejo v kočjo. Osip je storil zelo nespametno, da se je vrnil v domačo vas. Gobelčani mu niso odpustili, da je oropal in ranil očeta, med njimi ima hude sovražnike. Tudi njegovi bratje omahujejo, kaj naj store z njim.

Naposled se odločijo, da ga bodo spravili nazaj, odkoder je prišel. Toda Osip si zaželi, naj ga bratje odnesejo pred tem s seboj v cerkev. To se zdi Gobelčanom bogokletno, Osipa odvlečejo iz cerkve in ga pobijejo.

Slovenski bralec se bo začuden vprašal, odkod zgodbi tako presenetljiv konec. Toda pisatelj se ni mogel ogniti takemu razpletu, ker je ves roman zgrajen na Osipovi slabi vesti Zaradi nasilstva nad očetom. Zaradi tega se ne more živjeti v Ameriki, zato si ne more ustvariti družinskega življenja, zato ohromi, ko se približa kraju svojega prestopka, in zato ga na kraju doleti smrt.

Očitno je avtor tako zgodbo skonstruiral pod vplivom psihoanalitičnih teorij in glavne šibkosti romana izvirajo vprav iz te vezanosti na neko teorijo, zaradi katere avtor dela silo živi stvarnosti.

Vendar nas te slabosti ne motijo dosti. Vajneje kot zaplet in razplet romana so za nas podobe iz življenja slovenskih izseljencev, ki jih riše avtor večkrat s prav sugestivno močjo. Razumljivo je, da Mlakarjeva podoba o Gobelju (ki je verjetno ime za Sodražico ali kak bližnji kraj) za nas v Sloveniji ne more biti posebno prepričljiva, medtem ko je Amerikanom vendarle dala nekaj pojma o naši deželi.

Zato pa so nam povsem novi prizori iz življenja naših izseljencev v Ameriki. Mlakar je kajpada zajemal iz življenja, ki ga je poznal, iz svojega domačega kraja Clevelanda. Tamkajšnji lokalni listi so zlahka ugotovili, da je Chicken Village dobesedni prevod imena Kurja vas, majhnega naselja blizu Clevelanda. Danes tega naselja ni več, ker ga je uničila neka eksplozija plinarne. Cleveland je v romanu prekrščen v Cuyahoga City, tovarna žice je res tam in tako še marsikaj.

V tem okvirju poteka življenje slovenskih izseljencev, ki

mu ne moremo reči drugače kakor žalostno. Vsem tem ljudem se bridko pozna, da so izkoreninjeni. Odrgli so se od domačih tal, v novi zemlji pa še niso utegnili pognati korenin. Tako duhovno živijo od bornih preostankov tega, kar imajo iz domovine. V tujem okolju, ki jim je nepristopno, ker zvečine niti ne znajo ameriškega jezika, se stiskajo drug k drugemu in skušajo ustvariti nekakšno slovensko skupnost.

In po značilni nekdanji slovenski navadi je njihovo zbiralnišče krčma "gospodarja" Smrkarja. Tu se zbirajo ob pijaci ob glasovih harmonike, ki igra domače napeve, tu se skušajo zabavati z raznimi bolj ali manj surovimi šalami ali tekmovalno kakor na primer v prenašanju zaboja s pivom z zobmi, ki ga v romanu opisuje Mlakar. Vse to pa je seveda le revno nadomestilo za to, kar so izgubili ti slovenski kmetje, ko so zapustili rodno zemljo in si začeli služiti kruh v tovarnah, med tujci. Ker so neizšolani in neizurjeni, jim dajejo le najslabša in najbolj težavna opravila, od katerih se bodo tudi težko kdaj povzpeli, še, ker se zaradi neznanja jezika ne morejo šolati. Šele njihovi otroci, ki bodo zrasli že v novem okolju, se bodo mogli uspešneje prebijati skozi džunglo ameriškega življenja.

Ta prežalostna podoba more biti nima splošne veljave za vse ameriške Slovence, gotovo pa je resnična za njih velik del. Slovenskega bralca, ki se bo seznanil z njo, bo nedvomno prisunila in ga prisilila, da si niso začel izpraševati vest: ali nismo Slovenci vse premalo storili, da bi spoznali življenje svojih izseljencev, da bi jim olajšali bridkosti življenja v tujini in jim omogočili živ stik z domovino, ob katerem bi lahko duševno živeli in rasli?

Nič ne more biti bolj rodovito od takega izpraševanja vesti, zato sodim, da bi bilo treba prevesti v slovensko vsaj tisti del romana, ki daje najbolj značilne prizore iz izseljenkega življenja. Prav zdaj, ko smo—čprav tako pozno—ustanovili svoj Izseljensko matično bi prednja podoba spodbudila premišlevala Slovence, da bi se otresel otopenosti in prisilili na novo ustanovljenemu društvu na pomoč.

Mlakarjev roman je napisan v bogatem, sočnem jeziku in sila ljudi in dogodke z živimi krepkimi barvami. V ameriški (Dolge na 3. strani)

TERITORIJ ALASKA

V kongresnih krogih se te dni spet govori o proklamiranju teritorija Alaske za državo. To zadevna zahteva Alaske se je postavila v kongresu že več let, je možno, da bo rešena v sedanjem zasedanju.

Teritorij Alaske je bil kupljen od Rusije 30. marca 1867. Leta 1900 je v posesti Zedinjenih držav že 84 let. Kupna cena je bila ogromno ozemlje Alaske je veljalo \$7.200.000. Alaske je več kot katera koli naših držav velika; meri namreč 586.000 kvadratnih milj. Štirinajst milijonov Alaskincev, ki so bili v Alaske, žive v petih okrogih. Prebivalcev pa ima teritorij le okrog 92.000; od teh je nekaj več kot polovico belcev, ostalo pa so Eskimi, Indijanci in Aleuti.

Alaska ima mnogo gozdnega in rudniškega bogastva. Kraj ob obali ogreva gorki morski tok od Japonske, zato tam temperatura malokdaj pade pod ničlo; poleti pa doseže do 80 stopinj nad ničlo. V notranjosti dežele pa je razlika med poletno in zimsko temperaturo mnogo bolj izrazita; poleti doseže do 100 stopinj nad ničlo in več, pozimi stopinj nad ničlo in več, pozimi pa po nekoč pade do 70 stopinj pod ničlo. Teritorialna cvetlica Alaske je potočnica, v angleščini imenovana Forget-me-not.

—NOVA DOBA

IVO PIRKOVIČ:

Bilo je pod Gorjanci

BELI SOVRAŽNIK

(Nadaljevanje)

Zadnje dni v oktobru 1942 so se nad Gorjance zgrnili umazani valovi velike laške ofenzive, ki se je kot zahrbtna in potuhnjena poplava valila z Notranjske preko Roga, Suhe Krajine, Bele krajine in Trške gore proti vzhodu. Gorjanci so bili njen zadnji cilj. Italijanom, ki niso kazali več nobene prave volje za ofenzivo, so belogardisti tudi v Gorjancih pomagali po svojih najboljših močeh. Pokazali so veliko vnemo. Italijane so provalili, naj jim dajo spiske sumljivih ljudi, da jim jih bodo položili sami, ker jih oni poznajo bolje od Italijanov. (O tem dogodu poroča pleterski pater prior, dr. Josip Edgar Leopold v svojih spominskih zapisih "Kartuzija Pletenje in partizani," ki mi jih je dovolil uporabiti, za kar se mu lepo zahvalim).

Za plačilo je belogardistom bilo, da na valovih okupatorjeve ofenzive splavali globlje v svet svobodnih Gorjancev. S 50 možmi, ki so pozneje narastli na šestkratno moč, so 7. novembra 1942, zasedli kartuzijski samostan Pletenje, ki stoji kakor majhno obzidano mesto, prilepčeno na vznožje Gorjancev. Sedem mesecev so partizani od takrat s svojim orožjem branili svobodne Gorjance in tudi tihi samostan je užival v tem času svoj mir; sedaj pa so vdrl vanj belogardisti in ga naredili za karnarno in hišo greha.

V svojih še neobjavljenih spominskih "Kartuzija Pletenje in partizani" pripoveduje pleterski pater prior, dr. Josip Edgar Leopold, tudi o prihodu belih v samostan:

"Komendant je bil neki Svaren; izdajal se je za pomorskega častnika, kar nikoli ni bil. Prišel se je predstaviti priorju in nekaj mletel proti komunizmu ter kako da bodo partizane popolnoma uničili! Prior mu je rekel samo: bomo videli!"

Po veliki laški ofenzivi so se belogardisti čutili trdne v sedlu. Zasedbo pleterskega samostana so šteli v svojem načrtu osvojitve Gorjancev za veliko pridobitev. Res so imeli svoje vidno poveljstvo v Stopičah, vendar so namenili Pletenju še imenitnejšo vlogo: v njih se je skrila sam vrhovni poveljnik bele garde in odposlanec Draže Mihajloviča za Slovenijo, major Karel Novak, ki si je nadel znake poročnika, da bi ga ne bilo mogoče spoznati. V poveljstvu samostanske posadke se je izdajal za pisarja.

Njemu posebej vdana četa "plavh," ki ji je poveljeval Alojz Bavač in je pod zavilki sukničev nosila skrivna znamenja štiripersone detelje, je bila nekakšna Novakova telesna straža. Major je imel svojo posebno sobo.

"Poleg njegove sobe je bila večja soba, v kateri so imeli belogardistični voditelji svoje konference, ki jih je vodil Novak in ki so trajale dolgo. Tam je bil tudi radijski aparat in neke vrste knjižnica. Tam so se sestajali na razgovore in zabavo."

("Kartuzija Pletenje in partizani")

Preden pa bom pripovedoval, kako je partizanska pest iz prav tistih gorjanskih gozdov, ki so jih imeli beli po ofenzivi za očistene, razbila obroč belogardističnih postojank okrog Gorjancev in pokopala neumne sanje majorja Novaka in njegovih ljudi, se mi zdi, da bi bilo prej treba povedati še, kakšen blagoslov je bila bela garda za samo-

stan in njegovo okolico. Iz sve-tišča so naredili jamo razbojnikov, dokler niso partizani poplivali in preklinjajočih skrunilcev samostana z njihovimi harmonikami in malovrednimi ženskami izgnali s silo ter samosten vrnil menihom.

NAJCRNEJŠI DNEVI V ZGODOVINI PLETENJA

Odkar so prišli v zgodnji pomladi 1942 v Gorjance partizani, pa vse do konca oktobra, so bile Pletenje na osvobojenem svetu. Partizani so takrat prihajali v samostansko kovačnico popravljati orožje, podkovati boga konja ali si izposoditi orodje; Pletenje so jim dajale zdravila in oskrbovale njihove bolnike v Vratnem s hrano, odejami in perilom. Samostanskega življenja redovnikov pa ni nihče motil.

Gorjanski bataljon je na svojem ozemlju držal red in pravico in s silo zatiral vse pojave zločinstva. V svojih spominskih pripoveduje pater prior, da je na osvobojenem ozemlju "bila kletva zabranjena." Redkokdaj je partizanka zanosila. Tovarišstvo je zelo razvito, red in disciplina pa zelo stroga. Tatvina je najstrožje zabranjena. Kot ilustracijo nam je (partizan Sumski-dr. Medvešek) pripovedoval tale primer:

(Dalje priložniti)

MLAKAR—slovenski pisatelj v Ameriki

(Nadaljevanje z 2. strani)

kritiki je zbudil veliko pozornost in doživel vrsto ugodnih ocen. Med drugimi sta o knjigi obširneje pisala literarni tednik Saturday Review of Literature (tu je pisal o knjigi jugoslovanski rojak J. G. Hitrec z naslovom "Kmet v Novem svetu") in tednik Time (z naslovom "Balkanska (!) gotika"), med dnevniki pa New York Herald Tribune, Chronicle, Times ter lokalni clevelandski listi Cleveland News, Cleveland Press in Cleveland Plain Dealer. Vsi ocenjevalci so—ta bolj, oni manj obširno—poudarili slovenski značaj dela in gotovo nas po zaslugi Mlakarjevega romana v Ameriki bolj poznajo.

Kakor se je lahko pričela slovenska delegacija, ki je lani obiskala Zedinjene države, Mlakar, čeprav je znal do šole samo slovenski, danes le stežka govori svoj materin jezik. Zdi se nam potrebno, da dobimo z njim tesnejše stike in ga bolj navežemo na domovino, ki ji je ostal zvest v svojem pisateljskem delu. Treba bo misliti na to, da mu kakor si bode omogočimo daljši obisk v Sloveniji.

Med drugim mu bo to omogočilo, da bo mogel Američanom dati objektivnejšo podobo o slovenskem življenju, kakor jo je dal v delu svojega romana. In nedvomno mu bo dal ponoven obisk v domačem kraju nov navdih za pisateljsko delo, močnejši in pristnejši od tistega mladostnega, katerega pečat nosi njegov Oče.

Janez Gradišnik.

IMENIK DRUŠTVENIH URADNIKOV ZA LETO 1951

Dramski zbor "Anton Verovšek"
Predsednik Andrew Božich, podpredsednik John Zaic, tajnica: blagajničarka Mary Božich, 1222 E. 172 St., zapisničarka Eva Coff, igrovodja Joe Godec, arhivarka Louise Zabukovec, nadzorni odbor: Ursula Branisel, Marion Basher in Mary Starman, oskrbnika odra J. Sorc in F. Vidrich.

Seje se vrše vsak prvi petek v mesecu v Slov. del. domu na Waterloo Rd.

"Cvetiči Noble" št. 450 SNPJ
Predsednik Frank Podborek, podpredsednik Frank Habich, tajnik Frank Tegel, 960 E. 239 St. RE 1-4399, zapisničarka Mary Dodič, nadzorni odbor: Frank Mihe-lich, Fred Martin in Jakob Jugo, zastopniki za Klub društev AJC Fred Martin, Frances Gorjanc in Mary Dodič, za Federacijo SNPJ Frank Habich in za Sans Frank Tegel.

Seje se vrše vsako drugo nedeljo v mesecu v AJC na Reher Ave. ob 9. jutraj.

"Carniola Hive" št. 493 L TM
Bivša predsednica Mary Bolta, predsednica Josephine Stwan, podpredsednica Christine Glavan, duhovna voditeljica Agnes Zobet, spremljevalka Mary Mahne, vararica Amelia Dezelen, stražnica Mary Vesel, zapisničarka in tajnica bolniškega oddelka Julia Brezovar, 1173 E. 60 St., EN 1-4758, finančna tajnica Pauline Debevec, 1287 E. 169 St., IV 1-2048, nadzornice: Frances Tavar, Jean Paik in Ursula Unetič, zastopniki za Klub društev SND Josephine Stwan in Julia Brezovar.

Seje se vrše vsako prvo sredo v mesecu v dvorani št. 1 SND na St. Clair Ave., ob 7.30 uri.

"Cleveland" št. 126 SNPJ
Predsednik Louis Smrdel, podpredsednik Andy Božich, tajnik John J. Gabrenja, 22100 Ivan Ave., RE 1-6268, blagajnik Frank Yakovac, zapisnikar Blaž Novak, reditelj Edward Branisel, nadzorniki: Anthony Yuretič, Victor Gruđen, Matt Delac.

Sprejema se članstvo od 16. do 50. leta in otroke od rojstva do 16. leta. Prosta zdravniška preiskava.

"Klub društev AJC" na Reher Ave.

Predsednik Frank Segulin, podpredsednik A. Ogrin, tajnik John Zupančič, 460 E. 270 St., tel. RE 1-4488, blagajnik Frank Tegel, zapisničarka Angela Ogrin, nadzorni odbor: Mary Medvešek, Mary Segulin in Frances Zajec, publicistični odbor: Mary Medvešek, Andy Ogrin, Mary Segulin in Gusti Zupančič.

Seje se vrše vsak prvi ponedeljek v mesecu.

Klub "Ljubljana"
Predsednik Ludvik Prosen, podpredsednik Frank Segulin, tajnik John Barkovich, 20270 Tracy Ave., tel. IV 1-3438, blagajnik Louis Godec, zapisničarka Louise Derdich, nadzorni odbor: John Ludvik, Andrew Ogrin, John Oshaben, poročevalki Mary Medvešek in Gusti Zupančič, kuharica Angela Barkovich, godbenik John Ludvik, za Klub društev AJC Mary Segulin in Ana Prosen, pevovodja Frank Rupert, stric Joseph Plevnik, teta Frances Rupert in maršal Louis Starman.

"Lipa" št. 129 SNPJ
Joseph Trebec, predsednik; Andy Skerl, podpredsednik; Mrs. Mary Stokel, 6922 Hecker Ave., tel. HE 1-0393, tajnica; John Sivec, blagajnik, Charles Penko, zapisnikar; nadzorniki: Stanley Pockar, Frank Pyke in Joseph Filipic.

"Loška dolina"
Predsednik Frank Baraga, podpredsednik Stanley Baraga, tajnik Frank Bavec, 1097 E. 66 St., HE 1-9083, blagajnik-zapisnikar John Leskovec, nadzorniki: John Lokar, Frank Turek in Tony Petkovšek, za Klub društev SND John Lekani, za Klub društev Slov. doma na Holmes Ave. Frank Znidaršič in Casper Knafele.

Seje se vrše vsako tretjo sredo v mesecu v Slov. nar. domu na St. Clair Ave.

"Lunder-Adamci" št. 28 SNPJ
Predsednik Krist Stokel, podpredsednik John Marn, tajnik Anton Wapoteh, 892 E. 73 St., blagajnik William Candon, zapisnikar Joseph Okorn, nadzorni odbor: Louis Zele, Stanley Dolenc, Rose Retar, reditelj mladine William Wapoteh, reditelj Jacob Zagar, za Klub društev SND William in Anton Wapoteh.

Seje se vrše vsako drugo nedeljo v mesecu ob 9. uri zj. v SND.

"Mir" št. 142 SNPJ
Predsednik Anton Bokal, podpredsednik Frank Komidar, tajnik Frank Sustarsich, blagajničarka Frances Salmich, zapisničarka Frances Susel, reditelj John Ilovor, nadzorniki: August F. Svetek, Peter Adam in Frank Ludvik.

Seje se vrše vsako drugo nedeljo v mesecu ob 9. uri dopoldne v Slov. domu na Holmes Ave.

"Na Jutrovem" št. 477 SNPJ
Predsednik Peter Segulin, tajnik Casper A. Segulin, 5408 Homer Ave., EN 1-7849, blagajnik Joseph Bartol.

Assesment se pobira vsako prvo nedeljo v mesecu na seji v Slov. del. dvorani na 10814 Prince Ave. Assesment se pobira tretjo nedeljo v mesecu od 10. do 12. ure dopoldne.

"Napredok" št. 132 ABZ
Predsednik Ludvik Prosen, tajnik Louis Godec, 20755 N. Vine St., Euclid 19, O., KE 1-3296, blagajnik

John Zigman, vratar Peter Andolšek, nadzorniki: John Cecelic, John Ludvik in Agnes Polanc.

Seje se vrše vsak drugi petek v mesecu v AJC na Reher Ave. ob 7.30 uri zvečer.

"Napredne Slovence" št. 137 SNPJ
Predsednica Josephine Tratinik, podpredsednica Josephine Mežnaršič, tajnica Josie Zakrajšek, blagajničarka Josie Krasovec, zapisničarka Albina Braidich, nadzornice: Jennie Skuk, Helen Mikuš in Katie Bradach, bolniška nadzornica Jennie Drobnič, za Federacijo SNPJ Josephine Tratinik in Josie Zakrajšek, za farmo SNPJ Urška Mulej in Pavla Artel, za Atletično ligo Alma in Nada Zagar, za Klub društev SND in čitalnico Jennie Skuk, za podr. št. 39 Sans Helen Mikuš.

Seje se vršijo vsak prvi četrtak v mesecu v starem poslopu SND na St. Clair Ave.

"Napredni Slovenci" št. 5 SDZ
Predsednik Andrej Tekauc, podpredsednik John Stefe, tajnik Matthew Debevec, 1287 E. 169 St., IV 1-2048, blagajnik Tom Kraich, zapisnikar Frank A. Turek, nadzorniki: Charles Koman, Frank Stefe in John Nestor.

Seje se vrše vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 9. uri zjutraj v sobi št. 3, staro poslopje SND na St. Clair Ave.

"Naprej" št. 5 SNPJ
Tajnik John Krebel, 6409 St. Clair Ave. Društveni urad se nahaja zgoraj v starem poslopu Slov. nar. doma na St. Clair Ave.

Seje se vrše vsako prvo nedeljo v mesecu ob 9. uri zjutraj v SND, dvorana št. 1. novo poslopje.

"Progressivne Slovence" krožek št. 2

Predsednica Frances Subel, podpredsednica Frances Legat, tajnica Mary Božich, 1222 E. 172 St., IV 1-7074, blagajničarka Marie Zakrajšek, zapisničarka Rose Retar, nadzornice Jennie Skuk, Helen Mikuš in Rose Fier, za Sans št. 39 Ursula Mulej, Katie Bradach in Amelia Božeglav, za Klub društev SND Ivanka Shiffrer, za čitalnico Rose Retar.

Seje se vrše vsako tretjo sredo v mesecu v dvorani št. 2, SND na St. Clair Ave.

"Progressivne Slovence" krožek št. 3

Predsednica Mary Kobal, podpredsednica Mary Lokar, tajnica: blagajničarka Mary Ster, 19302 Arrowhead Ave., KE 1-5773, zapisničarka Gusti Zupančič, nadzornice Frances Gorjanc, Frances Julylia in Anna Nagode, za Klub društev AJC na Reher Ave. Frances Julylia, Frances Zajec in Frances Gorjanc, za Sans št. 106 Gusti Zupančič in Vera Potočnik.

Seje se vrše vsako prvo sredo v mesecu v AJC na Reher Ave.

"Ribnica" št. 12 SDZ
Predsednik Frank Wirant, podpredsednik Anthony Kausek, tajnik Joseph Ban, 1201 E. 168 St., zapisnikar Andy Sadar, blagajnik Anton Debelljak, nadzorni odbor: Frank Jansa, Frank Lunder in Edward Herbst, za Klub društev SND Frank Jansa, za Sans št. 39 Joseph Champa. V slučaju bolezni sporočite pismeno tajniku ali pokličite zapisničarko HE 1-7805.

Seje se vrše vsak drugi petek v mesecu ob 7.30 uri zvečer v sobi št. 4, staro poslopje SND na St. Clair Ave.

"Svoboda" št. 748 SNPJ
Predsednica Antonia Tomle, podpred. Jos. Vesel, tajnica Josephine P. Terbizan, 14707 Hale Ave., LI 1-1464, blagajničarka Josephine Seitz, 16213 Waterloo Rd., Zapisničarka Leopoldina Volz, nadzorni odbor: Mary Kafrie, Anna Zaic, Theresa Gorjanc.

Seje se vrše vsak drugi petek v mesecu v čitalniških prostorih SDD na Waterloo Rd.

"Slovenske Sokolice" št. 442 SNPJ

Predsednica Frances Legat, podpredsednica Mary Hrvatin, tajnica Julia Žerovnik, 14919 Hale Ave., blagajničarka Ivanka Shiffrer, zapisničarka Cecilia Subel, za Klub društev SND in Sans Mary Somrak, za Federacijo SNPJ Julia Žerovnik, za farmerski odbor SNPJ Ivanka Shiffrer, nadzornice: Mary Somrak, Slavka Sadecek in Mary Zarnik.

Seje se vrše vsak prvi ponedeljek v mesecu v Slov. nar. domu na St. Clair Ave.

"Slov. moška zveza" št. 3
Predsednik Chas. Benevol, podpredsednik Anton Mavsar, tajnik Frank M. Perko, 1092 E. 174 St., IV 1-5658, blagajnik Martin Valetich, zapisnikar Jim Stopar, nadzorniki: Jim Kostelic, Joe Perushek, Martin Komachan, za Federacijo SMZ Jim Kostelic, Chas. Benevol, Martin Valetich, Stanley Mahnic.

Seje se vrše vsako drugo nedeljo v mesecu ob 2. uri popoldne v Slov. domu na Holmes Ave. Assesment se pobira 24. in 25. v mesecu od 6. do 8. zv. v Slov. domu.

"Slov. moška zveza" št. 5
Predsednik John Sever, podpredsednik John Straus, tajnik: blagajnik Tony Krampel, 1003 E. 66 Pl., UT 1-8387, zapisnikar Frank Kuhar, nadzorni odbor: Frank Kuhar, Louis Erste, Matt Zaman, za Federacijo SMZ Frank Brancel, Louis Erste in Frank Strojil, za Klub društev SND in čitalnico John Sever.

Seje se vršijo vsako tretjo soboto v mesecu, dvorana št. 4 staro poslopje SND na St. Clair Ave.

"Sv. Ane" št. 4 SDZ
Predsednica Julija Brezovar,

1173 E. 60 St., podpredsednica Jennie Stanonik, tajnica Jennie Suvak, 1415 E. 51 St., EN 1-8104, blagajničarka Josephine Orazem-Ambrožič, zapisničarka Angela Virant, nadzornice: Mary Bradač, Rose L. Erste in Frances Okorn, rediteljica Mary Pristov.

Seje se vrše vsako drugo sredo v mesecu v Slov. nar. domu na St. Clair Ave.

"Slov. zadružna zveza"
John Terlep, predsednik; Frank Zagar, podpredsednik; George Panchur, tajnik; August Kabaj, glavni poslovodja, 667 E. 152 St. Jacob Zakovšek, poslovodja na 16201 Waterloo Rd.; Anton Malavasic, poslovodja na 712-714 E. 200 St.

Seje direktorija se vrše vsak tretji ponedeljek v mesecu.

Slov. nar. dom na St. Clair Ave.
Charles Vrtovšnik, predsednik; Janko N. Rogelj, podpredsednik; John Tavčar, tajnik; John Centa, blagajnik; Josie Petrič, zapisničarka; namestniki: John Filipič, Josie Zakrajšek, Andrew Turkman in Frank Česen; nadzorni odbor: John Pollock, Anton Wapoteh, Vida Shiffrer in Leon Poljšak; gospodar- ski odsek: Frank Česnik, predsednik, Joseph Okorn, zapisnikar, Frank Wirant, Andrej Tekauc, Anthony Zakrajšek, Joseph Fifolt in Frank Plut.

Seje direktorija se vrše vsak drugi tork v mesecu. Vsa korespondenca, tikajoča se SND, se naj pošlje na naslov: SND, 6409 St. Clair Ave., Cleveland 3, O. Uradne ure so od 9. do 12., od 2. do 5. in od 7. do 9. zv. Ob sredo popoldne in ob nedeljah ni uradnih ur.

Pevski zbor "Slovani"
Joseph Durjaja, predsednik; Joseph Ivančič, podpredsednik; William K. Gabrenja, 1971 Mohawk Ave., KE 1-6829, tajnik in blagajnik; Ciril Ozbich, zapisnikar; nadzorni odbor: Andrew Ogrin, Milan Urbancich in Peter Kotorac; arhivar Joseph Ivančič, pevovodja Anton Schubel.

Pevske vaje se vrše vsak tork zvečer ob osmih v AJC na Reher Ave.

"Svob. Slovence" št. 2 SDZ

Predsednica Nežika Kalan, 1007 E. 74 St.; podpredsednica Vida Shiffrer; tajnica Josephine Petrič, 6617 Bonna Ave., EN 1-6110; blagajničarka Mary Somrak, 996 E. 74 St.; zapisničarka Albina Braidich; nadzornice: Albina Braidich, Josephine Razinger in Elizabeth Belay. Vsi slovenski zdravniki so društveni zdravniki.

Seje se vrše vsak drugi četrtak v mesecu ob 7.30 uri v Slov. nar. domu na St. Clair Ave.

"Triglav" pevski zbor

Predsednik Jacob Jesenko, podpredsednik Mike Verbič, tajnica Frances Andren, 3334 W. 52 St., blagajničarka Ella Pultz, zapisničarka in poročevalka Anna Jesenko, nadzorni odbor: John Ivančič in Joseph Pultz, pevovodja Anton Schubel.

Pevske vaje se vrše vsak ponedeljek ob 7.30 uri zvečer v Domu zapadnih Slovencev, 6818 Denison Ave.

"Washington" št. 32 ZSZ

Predsednica Antonia Tomle, podpredsednik John Zaic, tajnica in blagajničarka Anna Vadaln, zapisničarka Mary Božich, nadzorni odbor: Anna Zaic, Frank Moro in Frank Fende.

Seje se vrše vsak tretji petek v mesecu v Slov. del. domu na Waterloo Rd.

"Waterloo Camp" št. 281 WOW
Walter Lampe, predsednik; Anton Novak, podpredsednik; Edward Rozance, 15216 Lucknow Ave., tajnik; Vincenz Godina, blagajnik in zapisnikar; John Rozance, spremljevalec; Peter Bukovnik, straža; nadzorniki: Frank Stupar, Frank Puskarič, Valentine Malnar.

Seje se vrše vsak drugi četrtak v mesecu v SDD na Waterloo Rd. Assesment se pobira tudi vsakega 24. v mesecu v SDD, razen če pade na nedeljo ali praznik.

"Ženski odsek farme SNPJ"
Predsednica Antonia Tomle, podpredsednica Frances Henikman, tajnica in blagajničarka Mary Zaman, 484 E. 149 St., IV 1-4871, zapisničarka Victoria Poljšak, nadzornice: Jennie Gerchman, Anna Ogrin in Jennie Leskovec.

Seje se vrše vsak zadnji četrtak v mesecu v Slov. del. domu na Waterloo Rd. ob 7.30 uri zvečer.

EMPIRE COAL—8202 Broadway
OLGA POCOHONTAS
IMAMO VSAKOVSTNI PREMAG NAJBOLJŠE VRSTE
VES PREMAG DOBRO ODBRAN
VULcan 3-3416 Anna Fortuna, lastnica

ZAVAROVALNINO

proti

ognju, tatvini, avtomobilskim

nesrečam, itd.

preskrbi

Janko N. Rogelj

6208 SCHADE AVENUE

Pokličite:

ENDicott 1-0718

Vesti iz

mednarodnega gospodarstva

Japonska industrija je presešla predvojno stanje.

V oktobru 1950 je japonska industrija presešla predvojno stanje za 6.3%. Najbolj je narasla proizvodnja v težki industriji, ki opravlja naročila za armado Zedinjenih držav. Vrednost izdelanega vojnega materiala, vstevši kovine, kovinske izdelke, stroje in motorna vozila, ki ga japonska industrija dobavlja v Ameriki vsak teden, znaša \$4,000,000. Japonska je oskrbela čete pod poveljstvom MacArthurja celo s skupino čistilcev min, ki operira sedaj v korejskih vodah. Skupna vrednost vseh teh dobav je znašala do konca leta 1950 približno \$170,000,000.

Vojna konjunktura je imela na domačem trgu za posledico naraščanje cen pri vseh predmetih, razen pri racioniranem rižu. Po podatkih Japonske banke je indeks cen narasel od junija do oktobra za 27.6%. Zaradi povečanja proizvodnje japonske težke industrije, kateri danes kar dežujejo vojna naročila, se je zmanjšal primanjkljaj v bilanci japonske zunanje trgovine od \$244,000,000 v letu 1949 na \$132,000,000 v letu 1950.

Naraščanje svetovne proizvodnje časopisnega papirja

Svetovna proizvodnja časopisnega papirja bo letos prekosila predvojno, ki je znašala 10,500,000 ton na leto. Predsednik Združenja kanadskih proizvajalcev časopisnega papirja, ki je dal to izjavo, je rekel, da bo Kanada sama proizvajala nad polovico te količine, medtem ko druga polovica odpade na skupno proizvodnjo 34 držav.

Potrošnja časopisnega papirja se je v svetu po vojni povečala, toda neenakomerno, Zedinjene države so pred vojno porabile 44% svetovne proizvodnje papirja, danes pa porabijo 60%. Na drugi strani pa mnoge izmed ostalih 96 držav potrošnikov časopisnega papirja porabijo danes zaradi deviznih težav manj tega predmeta. Po mišljenju Združenja kanadskih proizvajalcev papirja je nevarnost, da bo letos prišlo do pomanjkanja tega blaga na svetovnem tržišču.

Pomanjkanje premoga na Nizozemskem

Nizozemska vlada je zaradi pomanjkanja premoga sklenila, da bo od 1. februarja znižala za 20% preskrbo tovarn in plinarn s premogom. Tudi pri potniških vlakih so uvedli omejitve. Industrijska podjetja in državljane pa so pozvali, naj znižajo potrošnjo električnega toka na najmanjšo mero.

Pomanjkanje kositra v Britaniji

Družba "Smadley," eden iz-

med največjih proizvajalcev konzervirane hrane v Britaniji, bo zaprla šest svojih tovarn, ker ji primanjkuje kositra za izdelavo bele pločevine.

Nesorazmerje med uvoznimi in izvoznimi cenami v Italiji

Razmerje med italijanskimi uvoznimi in izvoznimi cenami se stalno slabša. Medtem ko je to razmerje septembra 1940 bilo 1, je nazadovalo v decembru 1950 na 0.86, sredi januarja pa je bilo samo 0.78. Indeks uvoznih cen znaša namreč 14.4, izvoznih cen pa le 110.7. Na osnovi cen iz septembra 1949 pomeni to, da so se cene uvoženih predmetov dvignile za 41.4%, izvoznega blaga pa samo za 10.7%.

(Po "Slovenskem poročevalcu")

DELO DOBIJO MOŠKI

OSKRBNIK DOBI DOBRO DELO

Izvrstna prilika za zakonski par srednjih let, brez otrok. Za oskrbovanje židovskega šolskega poslopja čez dan. V okolici Cleveland Heights. Zahteva se dobra priporočila. Dobra plača poleg stanovanja. Za podrobnosti pokličite

FA 1-5838

STANDARD PRODUCTS

MIMI MALENŠEK

KOVINARJI

ROMAN

(Nadaljevanje)

"Tako, takoj! Ze grem!"

Stopil je skozi vrata, oprtan s težkim nahrbtnikom in glasno ropotal po zavutih, polžastih stopnicah. Spodaj se je zapletel z nogo v vrečo, ki je bila pogrnjena po tleh in se skoro spotaknil. Napeto je gledal v steklo na kuhinjskih vratih in se bal, da bi zdajle kdo ne pogledal v vežo. Pol žalosten, pol v bojazni je pogledal mimogrede v kuhinjo in videl prizor, ki je

bil tako navajen, in vendar ga je močno ganil. Mati je nalivala kavo v velike pločevinaste skodelice. Meta je pravkar rezala kruh in kose lepo zlagala na krožnik, oče je gledal časnik in kadil cigareto, Peter je nekaj rezljal z nožem in njemu čez rame se je sklanjal France in zasledoval njegove gibe. Miha je v desetinki sekunde občutil praznoto, ki je zevala ob mizi na njegovem mestu in videl skodelo, ki je stala pripravljena zanj in se je iz nje kadila

vroča kava. Edino kar je v tem hipu občutil, je bila žalost, da ne bo več sedel med te preproste, dobre ljudi in z njimi vreden večerjal. Potem je stopil skozi večna vrata in hlastno prekorajil nekaj korakov do vrat, ki so vodila na cesto. Na cesti se je oddahnil in pogledal nazaj proti domači hišici. Popravil si je nahrbtnik in se razgledal. Nikogar ni opazil in tesnoba ga je objela. Ali ni prej Albin žvižgal? Saj mora biti vendar v bližini! Obstal je in se obotavljalo. Potem pa je odločno krenil dalje. Če Albina ni, ga pač ne bo iskal in čakal. Pojde, čeprav sam! Prav ni nič vedel, kje bi našel Mušičevo četo, toda bil je odločen, da jih bo poiskal, tako odločen, da se je skoro samemu sebi čudil. Šel je ob nizkih delavskih hišicah.

Nasleje je pustil za seboj in zavil je po stranskih poteh in opazoval, da bi ga ne srečali

Nemci. Včasih se je ustavil in prisluhnil na vse strani. Nič se ni ganilo. Čutil je, da mu srce nemirno utripa. Utrip lastnega srca ga je vznemirjal in plašil. Samo za trenutek se je ustavil in takoj je spet hitel dalje. Če bi bilo svetlo, bi videl onkraj reke bele skale, tiste apnenčaste skale, ob katerih se je podil kot otrok. Ko pride mimo njih, ga bo sprejel gozd. Nič več ne bo pripadal Jesenicam in tovarni. Drug človek bo. Za svobodo se bo boril.

Ko je to pomislil, se mu je zdela svoboda otipljivo blizu. Nekdo mu je prihajal nasproti. Miha se je ustavil in ugibal, ali naj se mu umakne. Ozrl se je, pa nikjer ni videl priprave poti. Sklenil je, da pojde mirno neznanu nasproti. Tako vsaj ne bo sumljiv. In pa, saj Nemci ne upajo ponoči hoditi po samotni, odkar so nekajkrat slišali streljanje Mušičevih fantov! Ta misel ga je čudovito pomirila.

Neznanec mu je stopal nasproti lagodno in sproščeno. Po udobni, široki hoji je takoj spoznal Toneta. Ustavil se je. "Miha?" je kratko vprašal oni.

"Jaz. Kaj je?"

"Pojdiva," je rekel Tone in stopil pred njim dalje.

Dolgo sta hodila. Objela ju je tišina pomladnega gozda. V grmovju sta splašila ptice. Na obronku sta obstala. Miha se je ozrl v dolino in gledal pod seboj domače mesto. Razločil je razsvetljeni kolodvor, razločil dimnik, ki je bruhal oblake krvavordečih isker, ki so ugašale in obdajale vso okolico z debelo plastjo saji. Pogled mu je segal prav na Javornik. Pod njim je utripalo življenje z vso svojo prvinsko silo. Miha je vzdihnil.

"Kam greva?", se je obrnil k Tonetu.

"Kmalu bova pri naših," je odgovoril Tone in krenil dalje. Prišla sta na stezo. Ni bila prava, ugašana gozdna steza, vendar se je poznalo, da si je tod utiralo pot že dokaj ljudi. Molče sta hodila po temnem gozdu. Včasih so nad njima zamajale zvezde. Miha si je otiral znoj in si popravljal nahrbtnik, ki ga je težil. Tone se ni obrnil. Enakomerno je šel dalje, se upogibal pred vejicami, se potikal skozi grmovje in tipal med drevesnimi koreninami. Tako sta prisopihala na vrh Možaklje. Tu se je Tone ustavil. Nastavil je dlani na usta in presenetljivo oponašal sovo uharico.

Iz grmovja se je prikazal človek. Sklonjen se jima je bližal in se ustavil nekaj korakov pred Miho in Tonetom.

"Ali je Albin že prišel?" je vprašal Tone.

"Lavtičarja si privedel?" je vprašal oni v odgovor.

"Prav. Albin je prišel. Že s prvim mrakom je bil tu."

Miha se je presenečeno ozrl na Toneta. "Kdo pa je žvižgal pod mojim oknom?" je vprašal poln dvoma.

"Jaz," je rekel Tone. "Sicer

bi se ti predolgo poslavljalo doma in kdo ve, kaj bi se lahko zgodilo. Morda te že gestapo išče."

Poslovila sta se. Miha je molče sledil partizanu s puško na rami. Prišla sta do druge strazhe. Tu je partizan Miho predal drugemu, sam pa se je vrnil nazaj na svoje stražarsko mesto. Drugi, ki je Miho prevzel, ni bil tako molčeč, kot prvi. Razgovoril se je in mu pripovedoval, koga vse bo že našel v četi. Miha se je razveselil, ki je slišal večino imen tistih, ki so tako nedoma in skrivnostno izginili z Jesenic, da še gestapo ni izvolal, šli. Pot jima je hitro minevala in kmalu sta se približala neki globeli. Stražar je zapil in ko mu je tisti, ki je spremljal Miho, povedal geslo, ju je spustil naprej. Tu se je drugi stražar poslovil in se vrnil. Miha je sam stopil v globel.

Okrog ugašajočega ognja je pol sedelo, pol ležalo približno deset mož. Miha se jim je približal in se zmedel. Ljudje, ki jih je tu videl, so bili podobni tistim, ki jih je nekaj poznal in vendar so bili drugačni, spremenjeni — neobriti, zato nekam divji videti.

"Zdravo," je rekel Miha in neodločno obstal pred njimi. Jeli so se dvigati in so ga obstopili. Prav od ognja se je dvignil Drago Mušič. Roko je imel na obezi. Z levico ga je udaril po ramenu.

(Dalje prihodnjič)

ODRASLA DRUŽINA
išče stanovanje s 4, 5 ali 6 sobami.

Kdor ima za oddati naj pokliče
LI 1-1656

DELOMA IZURJENI
in
neizurjeni delavci
DOBIJO DELO PRI
RELIANCE ELECTRIC
& **ENGINEERING CO.**

Visoka plača od ure. Prilika za napredovanje. Na vzhodni strani. Begunci dobrodošli.

1088 IVANHOE RD.

Chicago, Ill.

HELP WANTED—Domestic

COMPETENT Woman. Assume full charge 2 small children. Mother employed. Nice home for right party. Stay.

HAYmarket 1-3283

COMPETENT Woman — General housework. Must be neat. Skilled in serving. Like children. Only 5 days. \$35. References.

RAndolph 6-6125

COMPETENT Woman — Housekeeper under 50 for motherless home. 3 nice adults. Own room. Bath. Good Salary. References required.

ROgers Park 4-0221

COMPETENT Woman — Housekeeper. Assume full charge 10 months old child. Salary open. References.

DIversey 8-2046

WANTED TO RENT

RESPONSIBLE Employed Vet, wife, 9 year old son, desperately need 2 bedroom unfurnished apartment. Any good location. Moderate rental.

WENTworth 6-7795

BUSINESS OPPORTUNITY

GOOD CHANCE to take over Laundrette. Well established trade. 20 machines. Good living quarters. 3 room apartment. Best offer. Come out and see.

HUMboldt 6-9328

GOOD BUY — Florist Shop. Real bargain. Logan Square. Best offer. Come out.

Call Dickens 2-9595

PREKOP OD BEZDANA DO SOMBORA SPET PLOVEN

Prekop od Donave pri Bezdanu do Sombora je nad 20 kilometrov dolg. To je del tako imenovanega Velikega kanala, ki drži proti Novemu Vrbasu in dalje proti Tisi. Nekoliko vzhodno od Sombora se od Velikega kanala odcepi Mali kanal, ki drži proti Novemu Sadu.

Leta 1944 med boji za mostišče pri Batinski Skeli so Nemci ob ustju prekopa potopili vlačilec, ki je dolgo ustavil plovbo po prekopu. Pred dvema mesecema je podjetje za dviganje potopljenih objektov začelo dvigati vlačilec ob začetku prekopa. Z velikimi naporji se jim je končno posrečilo oviro odpraviti: vlačilec so odposlali v ladjedelnico v Apatinu. Poslej je prekop spet plov za ladje. Tu di v sami Donavi bo poslej plovba varnejša in hitrejša.

TEKSTILNE IN USNJARSKE INDUSTRIJE HRVATSKE

Podjetja tekstilne industrije Hrvatske bodo izdelovala letos več bombažnih izdelkov kot prej. Večina novih izdelkov je namenjena potrošnikom na vasi. Izdelovali bodo več hlačevice in sicer iz domačih surovin. Po večali bodo tudi proizvodnjo

V SOBOTO

je slovenska javnost vabljena na **DOMAČO ZABAVO** društva "VODNIKOV VENEC"

št. 147 SNPJ

v SND v St. Clair Ave.

Na večernem vsopredru je izvrstna

godba, izborna okrepčila in

vedri obrazi.

DOBRI NAKUPI

v nottinghamski okolici
Lepa hiša s 6 sobami; fornez na plin, beneški zastori, zimska okna in vrata. Vse v najboljšem stanju. Samo \$11.900

Hiša za 2 družini na E. 141 St. 5 in 5 sob. Lota 240x140; pohištvo v drugem nadstropju je vključeno v prodajni ceni. \$13.900.

Za podrobnosti se oglasite pri

KOVAC REALTY

960 EAST 185th STREET

KE 1-5030

Chicago, Ill.

WANTED TO RENT

RESPONSIBLE Family urgently needs 10-12-14 room house. Good location N or NW. Moderate rental.

WEBster 9-3320

2 Responsible Employed Adults — Mother and son, urgently need 3-4 room unfurnished apartment. Any good location. Prefer N. or NW. Moderate rental. — National 2-0898 or Diversey 8-1543, extension 96. Mr. John Acke.

VETERAN — CTA employe and wife expecting baby, need 3 or 4 room furnished or unfurnished apartment. North side.

Michigan 2-3255

RESPONSIBLE Employed Vet, wife, 2 children, desperately need 3-5 room unfurnished apartment. North. Moderate rental.

KEDzie 3-2494

HELP WANTED—MALE

BEST WAGES—BEST MEN

CABINET MAKERS

Must be A-1 men and have own tools. Steady work. Good pay. Will consider D. P.'s.

SUPREME

HOUSE TRAILER

4017 S. WABASH

HELP WANTED—MALE

NECESSARY DEFENSE WORK

TOOL & DIE MAKER

EXPERIENCED MEN — TOP WAGES
PART OF WORK IS DEFENSE PROJECT
PAID HOLIDAYS AND VACATIONS
8 TO 4:30

JOHNSON FARE BOX CO.

4619 N. RAVENSWOOD

tkanin za letne obleke. Tekstilna industrija bo letos prvič v proizvodnji tkanin uporabljala bombažno konoplje namesto dosedanjih uvoženih umetnih vlaken.

Industrija čevljev Hrvatske pripravlja letos izdelovanje čevljev boljše kakovosti. Tovarne bodo dale v prodajo nove vrste čevljev, predvsem čevlje z domačim gumijastim podplatom, čevlje s podplati iz uvoženega krep-gumija. Industrija usnja bo letos izdelovala svinjske kože za galanterijske izdelke boljše kakovosti, s čimer se bosta hkrati izboljšala tudi asortiment in količina usnjene galanterije.

Naročajte, širite in čitajte
"Enakopravnost!"

FOR — CHICAGO
and all sections
of the Midwest
OUR ADVERTISING REPRESENTATIVES
are the
Chicago Advertising Co.
139 N. CLARK ST.
CHICAGO, ILL.
DEarborn 2-3179

BUSINESS OPPORTUNITY

GOOD BUY — Auto Repair and Body Shop. 12 years established. Fully equipped. Good business.

Lakewood Garage
2640 Lehmann Ct.
Lincoln 9-2320

GOOD OPPORTUNITY — Grocery and Meat Market. Will sell or rent fixtures. Well established trade. Good location. Best offer.

4928 Armitage
BERkshire 7-1637

GOOD BUY — Confectionery. Serves light lunch. Well established business. Good location on car line. Will meet terms. One room rear.

LONgbeach 1-4409

GOOD BUY — Tavern and Liquor Store. Good northwest location. Steady live trade. Owner must sell quickly. Other interests Best offer.

Call ARmitage 6-6463

GOOD OPPORTUNITY — Grocery and Delicatessen. Well established. Good location. Western near Lawrence. Best offer. Come out and see.

RAVENSWOOD 8-0256

FEMALE HELP WANTED

FILE CLERKS

EXPERIENCED

OR

WILL TRAIN

TYPISTS

BEGINNERS

AND

EXPERIENCED

BOOKKEEPERS

APPLY

Mr. L. Solmer

120 S. La Salle St.

ROOM 400

HELP WANTED—MALE

NECESSARY DEFENSE WORK

TOOL & DIE MAKER

EXPERIENCED MEN — TOP WAGES
PART OF WORK IS DEFENSE PROJECT
PAID HOLIDAYS AND VACATIONS
8 TO 4:30

JOHNSON FARE BOX CO.

4619 N. RAVENSWOOD

1887

1951

NAZNANILO IN ZAHVALA

Globoko potrta in žalostnega srca naznanjam vsem sorodnikom in prijateljem tužno vest, da je umrl moj ljubljeni soprog

Louis Bartol

Zatisnil je svoje blage oči dne 9. marca 1951.

Pogreb se je vršil 12. marca iz pogrebnege zavoda Joseph Zele in sinovi na Highland Park pokopališče, kjer smo ga položili k večnemu počitku v naročje materi zemlji.

Blagopokojnik je bil rojen dne 19. avgusta 1887 leta v vasi Travniki, Loški potok.

V dolžnost si štejem, da se tem potom iskreno zahvalim vsem, ki so položili tako krasne vence cvetja k njegovi krsti, in sicer: Local 416 A. F. of L., društvu V boj št. 53 SNPJ, društvu Blejsko jezero št. 27 SDZ, družini Torkar, Mr. Tony Ark in hčerki, Mr. Louis Ogrinc in hčerki, Mr. in Mrs. J. Lokar in družini, Mr. in Mrs. F. Bucar in družini, Mr. in Mrs. Anton Grze in družini, Mr. in Mrs. J. Ogrinc in sinu, Matt Kritz in družini, Joe Jakič, Mr. in Mrs. Frank Seruchar, Mr. in Mrs. Frank Mays, Mr. in Mrs. R. Mauer, Mr. in Mrs. Ray Adamczyk in družini, Mr. in Mrs. John Bartol, Mr. in Mrs. Fred Hribar in Nancy, Mr. in Mrs. Edw. Glavan in hčerki, Mr. in Mrs. Frank Bartol in hčerki, Mr. in Mrs. Joe Klinek, Mr. in Mrs. Joe Modic, Mr. in Mrs. Geo. Vraneza, Mr. in Mrs. John Kuhar, družini Kernz in Homovec st., Mrs. Alice Dolgan, Mr. in Mrs. Frank Perme, Mr. in Mrs. Al. Klinek, Mr. in Mrs. Ed Homovec ter Mr. in Mrs. Joe Saletel.

Dalje lepa hvala vsem, ki so darovali v gotovini. Žal mi je, da nimam vseh imen na razpolago, da bi jih objavila. Oprostite!

Zahvalo izrekamo vsem, ki so dali svoje avtomobile brezplačno v poslugi za spremstvo pri pogrebu.

Srčna hvala vsem, ki so se prišli posloviti od njega, ko je ležal na mrtvaškemu odru, ter vsem, ki so ga sprejmi na njegovi zadnji poti na pokopališče.

Zahvalo naj sprejme pogrebni zavod Joseph Zele in sinovi za vzorno voden pogreb in najboljšo vsestransko poslugi. Hvala tudi vsem za pomoč in tolažbo v dneh žalosti.

Hvala sobratom-pogrebem od društva V boj št. 53 SNPJ in društva Blejsko jezero št. 27 SDZ, ki so nosili krsto.

Ti, ljubljeni, počivaj v miru in svobodni ameriški zemlji. Tvoje življenje je bila pot delavca-trpinca. Sedaj spiš vedno nezdravno spanje, rešen vsega. Spominjali se Te bomo vedno z ljubeznijo in hvaležnostjo do konca naših dni.

ŽALUJOČI OSTALI:

MARY, soproga
JOSEPHINE, poročena GLAVAN, hči
EDWARD GLAVAN, zet
in vnuki
JOHN in FRANK, brata
MRS. MARY STRAŽIŠAR in
MRS. JENNIE KLINEK, sestri
in več sorodnikov

Cleveland, Ohio, dne 10. aprila 1951.

TEKOM ČASA,

ko se zobozdravnik
Dr. J. V. ZUPNIK

nahaja na St. Clair Ave. in East 62nd St., je okrog 25 drugih zobozdravnikov v tej naselbini prakticalno in se izselilo, dočim se dr. Zupnik še vedno nahaja na svojem mestu.

Ako vam je nemogoče priti v dotiko z vašim zobozdravnikom, vam bo Dr. Zupnik izvršil vsa morebitna popravila na njih delu in ga nadomestil z novim. Vam ni treba imeti določenega dogovora.

Njegov naslov je

Dr. J. V. ZUPNIK

6131 ST. CLAIR AVENUE

vogal East 62nd Street: vhod

samo na East 62nd Street.

Urad je odprt od 9.30 zj.

do 8. zv.

Tel. ENdicott 1-5013